

SPIS TREŚCI

Wstęp

1. ZAGADNIENIA WSTĘPNE I ŹRÓDŁA PRAWA

1. Zakres niniejszego opracowania
2. Cechy charakterystyczne stosunków morskich
3. Rodzaje jurysdykcji w prawie międzynarodowym

2. PRAWO MORZA

1. Zagadnienia wstępne	13
Pojęcie prawa morza i rys historyczny	13
Struktura i przedmiot konwencji	13
Wyjaśnienie pojęć	14
Klasyfikacja obszarów morskich	14
Linia podstawowa	15
2. Obszary wchodzące w skład terytorium państwowego (wód terytorialnych)	16
Morskie wody wewnętrzne	16
Wody archipelagowe	17
Morze terytorialne	17
Prawo nieszkodliwego przepływu	18
3. Obszary podlegające ograniczonej jurysdykcji lub prawom suwerennym państw	19
Strefa przyległa	19
Żegluga w cieśninach międzynarodowych	19
Strefa wyłącznego rybołówstwa	21
Wyłączna strefa ekonomiczna	21
Szelf kontynentalny	22
4. Obszary poza granicami jurysdykcji państw	22
Morze otwarte	22
Obszar	23
5. Pozostałe postanowienia konwencji istotne dla żeglarzy	23
Przynależność państwowa statku	23

Jurysdykcja cywilna w stosunku do obcych statków	24
Jurysdykcja karna na pokładzie statku obcego	24
Jurysdykcja karna w sprawach zderzeń lub innych wypadków w żegludze	25
Obowiązek udzielania pomocy	25
Handel niewolnikami, handel narkotykami, nielegalne nadawanie audycji	26
Piractwo	26
Prawo wizyty i rewizji	27
Prawo pościgu	27
Pozostałe kwestie	28

6. Polskie regulacje prawa morza

 28

3. MIĘDZYNARODOWE PRAWO DROGI MORSKIEJ

1. Zagadnienia wstępne	31
Źródła prawa	31
Przedmiot i struktura MPZZM	31
2. Postanowienia ogólne	32
Prawidło 1. Zakres stosowania	32
Prawidło 2. Odpowiedzialność	32
Prawidło 3. Definicje	32
3. Zachowanie się statków we wszelkich warunkach widzialności	34
Prawidło 4. Zakres stosowania	34
Prawidło 5. Obserwacja	34
Prawidło 6. Prędkość bezpieczna	34
Prawidło 7. Ryzyko zderzenia	35
Prawidło 8. Działania w celu uniknięcia zderzenia	35
Prawidło 9. Wąskie przejścia	36
Prawidło 10. Systemy rozgraniczenia ruchu	37
4. Zachowanie się statków widzących się wzajemnie	39
Prawidło 11. Zakres zastosowania	39
Prawidło 12. Statki żaglowe	39

Prawidło 13. Wyrzedzanie	40
Prawidło 14. Statki idące wprost na siebie	41
Prawidło 15. Kursy przecinające się	42
Prawidło 16. Działanie statku ustępującego z drogi	42
Prawidło 17. Działanie statku mającego pierwszeństwo drogi	43
Prawidło 18. Wzajemne obowiązki statków	44

5. Zachowanie się statków podczas ograniczonej widzialności **45**

Prawidło 19: Zachowanie się statków podczas ograniczonej widzialności	45
---	----

6. Światła i znaki statków **47**

Prawidło 20. Zakres stosowania	47
Prawidło 21. Definicje	47
Prawidło 22. Widzialność światel	48
Prawidło 23. Statki o napędzie mechanicznym w drodze	48
Prawidło 24. Holowanie i pchanie	50
Prawidło 25. Statki żaglowe w drodze i statki wiosłowe	54
Prawidło 26. Statki rybackie	55
Prawidło 27. Statki nieodpowiadające za swoje ruchy lub statki o ograniczonej zdolności manewrowej	59
Prawidło 28. Statki ograniczone swym zanurzeniem	62
Prawidło 29. Statki pilotowe	63
Prawidło 30. Statki zakotwiczone i statki na mieliznie	63
Prawidło 31. Wodnosamoloty	64

7. Sygnały dźwiękowe i świetlne **64**

Prawidło 32. Definicje	64
Prawidło 33. Wyposażenie w środki sygnalizacji dźwiękowej	65
Prawidło 34. Sygnały manewrowe i ostrzegawcze	65
Prawidło 35. Sygnały dźwiękowe podczas ograniczonej widzialności	67
Prawidło 36. Sygnał zwrócenia uwagi	69
Prawidło 37. Sygnały wzywania pomocy	69

8. Zwolnienia **70**

Prawidło 38. Zwolnienia	70
-------------------------	----

9. Załączniki **70**

Załącznik I. Rozmieszczenie oraz szczegóły techniczne światel i znaków	70
--	----

Załącznik II. Dodatkowe sygnały statków rybackich łowiących blisko siebie	70
Załącznik III. Szczegóły techniczne środków do sygnalizacji dźwiękowej	70
Załącznik IV. Sygnały wzywania pomocy	70

4. STATEK I UCZESTNICY ŻEGLUGI

1. Statek **73**

Statek i jego przynależność	73
Problem tanich bander	75
Rejestracja statku i jego dokumenty	76
Zastawy na statku (hipoteka morska, zastaw na rzeczy ruchomej, przywilej na statku)	83

2. Uczestnicy żeglugi **84**

Podstawowe prawa i obowiązki kapitana	84
Obowiązki kapitana w sytuacjach zagrożenia	87
Publicznoprawne kompetencje kapitana	88
Armator	89
Właściciel	90
Załoga	91
Patenty żeglarskie i inne świadectwa kompetencji	91
Odpowiedzialność karna i administracyjna	94

5. MORSKIE STOSUNKI CYWILNOPRAWNE

1. Prawo właściwe i sąd właściwy w stosunkach cywilnoprawnych **97**

Prawo właściwe w sprawach cywilnych	97
Jurysdykcja w sprawach cywilnych	99
Postępowanie polubowne (arbitraż)	100

2. Podstawowe zasady polskiego prawa cywilnego **102**

Wyjaśnienie pojęć i podstawowe zasady prawa cywilnego	102
Regulacje szczególnie dotyczące stosunków morskich	102

3. Umowa czarteru **102**

Podstawowe typy umów czarteru	102
Istota czarteru na czas	103
Obowiązki stron	103
Zakończenie umowy czarteru na czas	104
Istota czarteru bareboat w żeglarskim	104

Obowiązki stron	104
Czynsz najmu i prawo zastawu	105
Zakończenie umowy najmu	106
Umowy konsumenckie	106
Inne istotne zagadnienia prawa kontraktowego	109

4. Ubezpieczenie morskie 110

Umowa ubezpieczenia morskiego i suma ubezpieczenia	110
Oświadczenia i obowiązki ubezpieczającego	111
Odpowiedzialność ubezpieczyciela i płatność odszkodowania	112
Typowe ubezpieczenia w żeglarstwie	113

5. Ograniczenie odpowiedzialności za roszczenia morskie 114

Zagadnienia wstępne	114
Podmioty mogące powołać się na ograniczenie odpowiedzialności	115
Roszczenia, których dotyczy ograniczenie odpowiedzialności	115
Fundusz ograniczenia odpowiedzialności	116

6. Usługi morskie 117

Agent morski i makler morski	117
Usługi holownicze	117
Usługi pilotowe	118

7. Areszt statku 119

Istota aresztu statku	119
Przesłanki aresztu	119
Jurysdykcja i prawo właściwe	120

8. Mienie zatopione i znalezione 120

Istota wydobywania mienia	120
Regulacje publicznoprawne	121
Regulacje prywatnoprawne	121

6. BEZPIECZEŃSTWO I RATOWNICTWO MORSKIE

1. Bezpieczeństwo morskie 123

Konwencja SOLAS i system GMDSS	123
Źródła prawa obowiązującego jachty żaglowe	125
Inspekcje	126
Wymogi kwalifikacyjne załogi	127
Bezpieczne uprawianie żeglugi	127
Odpowiedzialność za zderzenie	129
Wymagane wyposażenie	129

jachtów morskich	129
Rozkład alarmowy	131
Ochrona pożarowa	133
Sankcje za naruszenie zasad bezpieczeństwa	133
Badanie przyczyn wypadków morskich	134

2. Ratownictwo morskie 137

Uwagi wstępne	137
Ratowanie życia na morzu	138
Służba SAR	139
Ratowanie mienia	140

7. ADMINISTRACJA MORSKA I OCHRONA ŚRODOWISKA

1. Administracja morska sensu stricto 143

Struktura i kompetencje	143
Wydawanie przepisów i nadzór nad ich wykonaniem	145
Kary pieniężne	146

2. Izby morskie 147

Organizacja izb morskich	147
Kompetencje izb morskich	148
Postępowanie przed izbą morską	149
Sankcje	149
Orzeczenia	150
Środki odwoławcze	150

3. Polski Związek Żeglarski 151

Status PZŻ	151
Członkowie	152
Władze Związku i ich kompetencje	152
Pozostałe regulacje	153

4. Ochrona środowiska 153

Podstawowe regulacje prawne	153
Zapobieganie zanieczyszczaniu morza przez statki	155
Odpowiedzialność karna i kary pieniężne	157
Konwencja MARPOL	158
Zanieczyszczanie olejami	161

8. ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA 163

1. Drogi wodne 163

Organy administracji żeglugi śródlądowej	164
Dokumenty statku i kwalifikacje załogi	165

Wymagania techniczne	170	Sygnalizacja specjalna	200
i wyposażenie statku	170	Łączność radiotelefoniczna	205
Obowiązki kapitana na drogach wodnych	171	Zasady ruchu na śródlądowych drogach wodnych	206
Wypadek żeglugowy	172	Ograniczona widzialność	
Przepisy niedotyczące jachtów	175	– ruch żeglugowy za pomocą radaru	216
2. Przepisy żeglugowe		Szczególne zasady ruchu	219
na śródlądowych		Zasady postoju	220
drogach wodnych	175	Sygnalizacja dźwiękowa	221
Podstawowe pojęcia	175	Znaki żeglugowe regulujące ruch	226
Obowiązki kapitana	176	żeglugowy na drogach wodnych	226
Bezpieczeństwo	176	Oznakowanie szlaku żeglownego	
Wypadki żeglugowe i ratownictwo	177	oraz jezior	234
Oznaczanie statku	178	Wybór literatury	242
Sygnalizacja wzrokowa	178	Wybór aktów prawnych	244
Sygnalizacja w drodze	179	Indeks	
Sygnalizacja na postoju	194		